Aº. 1808. Nº. 285.

KONINKLIJKE COURANT,

Donderdag *den 24 November.*

HOLLAND.

AMSTERDAM *den 23 November.*

IN de zitting van het Wetgevend-Ligchaam, van gister, is, door Z. Exc. den Minister van binnenlandsche zaken, een wijdloopig verslag van den staat van het rijk gedaan, hetwelk aldus luidde:

Na de aanspraak, welke gij het voorregt gehad hebt, Mijne Heeren, uit den mond van Zijne Majesteit te hooren, zal het mij gemakkelijker zijn te voldoen aan den last, welke het Hoogstdezelve behaagd heeft mij optedragen, van u den staat van het koningrijk openteleggen.

De ware toestand van het koningrijk is u door den Koning zoo nadrukkelijk en naar waarheid voorgedragen, dat het alleen is uit eene eerbiedige gehoorzaamheid aan den bij mij ontvangenen last, dat ik 'er u over onderhoude.

Wanneer wij de tegenwoordige gesteldheid van ons vaderland nagaan, vinden wij zeker redenen van ongerustheid, maar ook redenen, om met een dankbaar hart de weldaden van het Opperwezen te erkennen; 's Konings wenschen zijn niet verhoord geworden; een voor ons heilrijke vrede heeft niet de vrijheid der zeeën verzekerd, en de rampen van den oorlog drukken nog alle klassen van ingezetenen, en hen, in het bijzonder, die van den koophandel, dien voornamen stam van Hollands welvaart, bestaat. Deze gevolgen doen zich nog sterker gevoelen, naar mate Zijne Majesteit, steeds met eene getrouwheid, Hem, en het volk, dat Hij regeert, waardig, alle voorzorgen gebruikt, om den handel met den vijand te stremmen, en daar door tot het groot oogmerk dezer maatregelen, het bespoedigen van den vrede, met opoffering van alle eigen belangen, mede te werken.

Maar wij moeten niet vergeten, dat dit land vrij is gebleven van allen buitenlandschen aanval, en dat zoo zeer als wij ons veilig mogen verlaten, ingeval van eenen aanval, op de dapperheid van 's Konings krijgsmagt, de verstandhouding, welke zoo gelukkig plaats heeft tusschen de twee magtigste vorsten van Europa, de beste waarborg geeft, dat de vrede op het vaste land duurzaam is verzekerd. Zoo veilig als de toestand naar buiten is, zoo vreedzaam is dezelve wat het inwendige betreft, en de ingezetenen weten regt te doen aan de onvermoeide pogingen van den Koning, om het geluk van Zijne onderdanen, zoo veel van Hem afhangt, te bevorderen. De geestdrift, mag ik zeggen, met welken zij zich bereid hebben, om hunnen Vorst te ontvangen, in die gedeelten, welke hem de omstandigheden toegelaten hebben te bezoeken, zijn voor het gevoelig hart van Zijne Majesteit een dierbaar blijk geweest van de liefde van zijn volk.

Voor alles, mogen wij ons verblijden over den voordeeligen staat, waarin zich de landbouw in dit jaar heeft mogen bevinden: de landman heeft overvloedig de vruchten van zijnen akker en van zijne weiden mogen inzamelen, en de boekweit, deze behoefte voor den bewoner der minstgegoede gedeelten van het koningrijk, is dit jaar niet bloortgesteld geweest aan die ongelukken, welke zoo dikwijls de hoop van den landman, op het oogenblik dat hij de vruchten van zijnen arbeid hoopte te plukken, in eens hebben doen verdwijnen. Eene ziekte, wel minder gevaarlijk dan de runderpest, maar evenwel van dien aard, dat zij de meeste voorzorgen voor menschen en vee vorderde, is in eenige weinige gedeelten van het koningrijk gevonden geworden, maar de middelen, welke dadelijk zijn aangewend, hebben de gelukkigste gevolgen gehad; en, Gode zij dank, is het land van deze noodlottige plaag verschoond gebleven.

De landbouw heeft de doorslaandste blijken van 's Konings weldadige bescherming ondervonden. Men is reeds bezig, om de onderscheidene gereedschappen, die in dit land gebruikt worden, te verzamelen; en dezelve zullen vermeerderd worden met de zoodanige, die in andere landen worden gebruikt. Daar men zich in alle gedeelten van het koningrijk van dezelfde gereedschappen niet bedient, zal ieder gelegenheid hebben, om te zien wat zijn nabuur gebruikt, en kunnen nagaan, of het onderscheid is toetezchrijven aan den onderscheidenen aard der gronden, dan of hij zijne gereedschappen met voordeel zoude kunnen veranderen.

De zorg voor het vee is hier te lande nooit behandeld geworden zoo als men reden zoude hebben te verwachten, in een koningrijk, tot welks welvaart hetzelve zoo veel toebrengt. Eene commissie, door Zijne Majesteit benoemd, is thans bezig om de kundigheden dier genen, welke tot Vee-artzen bekwaamheid mogten hebben, te onderzoeken, en door de heilzame bepalingen, welken Zijne Majesteit gemaakt heeft, zal de landman, wanneer zijn vee ziek wordt, zijne toevlugt tot kundige mannen kunnen nemen. Zij, die daartoe eenen geschikten aanleg hebben, zullen ook eerlang gelegenheid vinden, zich tot goede Vee-artzen te vormen, in eene school, die daartoe, te Zutphen, staat opgerigt te worden. De landbouw, zoo wel als de koophandel, trekken wezenlijke voordeelen van al het geen den doorvoer gemakkelijker maakt; het graven van kanalen, het aanleggen van straatwegen verspreiden over alle takken van nationalen welvaart eenen weldadigen invloed. Tot sommigen zijn de voorloopige opmetingen en toebereidingen gemaakt, en de straatweg van Utrecht naar Amersfoort is reeds eene aanmerkelijke verbetering.

Deze weg, reeds voorbij Amersfoort gebragt, staat tot aan Deventer vervolgd te worden, en daar door verkrijgen uitgestrekte heiden eene veel gemakkelijker gelegenheid, om aan den landbouw geschonken te worden. De meest geschikte maatregelen worden beraamd, om dezelven tot een nuttig gebruik te doen strekken.

Zoo zeer als het regt van eigendom steeds heilig moet worden bewaard, even zeer is het de pligt van een wijs gouvernement zorg te dragen, dat van hetzelve geen misbruik worde gemaakt; en onder de weldadige ontwerpen, welke Z. M. beraamt voor het vermeerderen van het welzijn van Zijn volk, behooren mede de middelen, om het nuttig gebruik der heiden te bevorderen, door noodzakelijke aanmoedigingen, en door het afschaffen van schadelijke gebruiken, zonder iemand het zijne te ontnemen.

De fabrijken gevoelen mede rampspoedige gevolgen van den oorlog; het moeijelijke om de grondstoffen te verbrijgen, en om de gefabriceerde goederen te verzenden, moeten dezelven zeer doen kwijnen; maar, hoezeer deze toestand u met reden moet bedroeven, zoo zult gij evenwel u met genoegen herinneren, dat, kort voor den afloop uwer laatste bijeenkomst, de eerste ten toon stelling van de voortbrengselen van 's volks vlijt de verwachting, welke men 'er van gehad heeft, ver heeft overtroffen; de uitdeeling der prijzen, welke eerlang staat plaats te hebben, zal tot eene aanmoediging strekken voor alle fabrijkanten, en men heeft reden zich te vleijen, dat deze zoo nuttige inrigting meer en meer aan 's Konings weldadige oogmerken zal beantwoorden; terwijl de omstandigheden, waarin zich het koningrijk bevindt, ook, gelijk dikwerf het geval is, aanleiding geven tot nuttige ontdekkingen in het fabrijkwezen, en de onmogelijkheid, om zich sommige zaken, aan welken men gewoon was, te bezorgen, oorzaak is, dat men andere bij de hand neemt, of weet uittevinden.

Gij weet, Mijne Heeren, met welk eene vaderlijke bezorgdheid Zijne Majesteit dadelijk ter help heeft doen snellen van de ongelukkige bewoners van Zeeland, die zoo veel bij den noodlottigen watervloed, in het begin van dit jaar, hebben geleden, en de pogingen, op 's Konings last aangewend, zijn met den besten uitslag bekroond geworden. Het weleer zoo welvarend dorp van Kruiningen is, als uit de golven der zee herrezen, en wanneer de behoedmiddelen, welke door eene wijze voorzorg zijn voorgeschreven, behoorlijk in het oog worden gehouden, mag men zich vleijen, dat akkers, die men als verloren beschouwde, wederom zoo vruchtbaar als bevorens zullen worden.

Men kan zich niet ontveinzen, dat de hydraulique staat van het land altijd des winters gevaarlijk is, vooral bij strenge koude; die staat is zeker verergerd, daar men reden heeft te vreezen, dat sommige dijken, door de langdurige regens in het najaar, verzwakt zijn; maar niets zal onbeproefd gelaten worden, om, onder Gods zegen, die onheilen afteswenden.

Naar mate de omstandigheden den waterstaat van dit koningrijk moeijelijker maken, naar die zelfde mate, worden de zorgen, om denzelven te verbeteren, verdubbeld. Het verhoogen van de dijken in Zeeland is eene der wezenlijkste verbeteringen, welke daargesteld kon worden, en de ondervinding bevestigt, het geen zij, die de meeste kennis hadden van dit aangelegen vak der administratie, hadden voorzien, dat een algemeen toevoorzigt het eenigst middel is, om duurzame verbeteringen daartestellen.

Zoo zeer als de billijkheid medebrengt, dat de publieke schatkist de eigenaren van landerijen, ingeval van noodzakelijkheid te hulpe kome, even zeer vordert het algemeen belang, bijzonder in de moeijelijke omstandigheden, waar in zich 's lands finantien bevinden, dat van diergelijke vergunningen geen misbruik worde gemaakt; en onder de onderwerpen, die 's Konings aandacht, sedert eenen geruimen tijd, bezig houden, behooren mede vaste en billijke verordeningen, dien aangaande, te maken; de nuttigheid van dit algemeen toeverzigt heeft zich reeds door verscheidene inrigtingen doen gevoelen. Behalve die inrigtingen van welke u, reeds bij vorige gelegenheden, is gesproken; behalve het geen ik u van Zeeland, met een enkel woord, heb gezegd, zijn 'er nog zeer wezenlijke verbeteringen aan den waterstaat van het rijk; verbeteringen welke van zoodanig eenen aard zijn, dat, wanneer op dezelfde wijze, gelijk 's Konings ernstig voornemen is, wordt voortgegaan, men zich met reden mag vleijen, dat dit zoo belangrijk deel van de publieke administratie meer en meer zal worden verbeterd, en de waterstaat van het koningrijk zoodanig zal zijn ingerigt, dat men zich zal mogen vleijen, onder den Goddelijken zegen, voor zware rampen beveiligd te zijn.

Het belangrijke van al hetgeen betrekking heeft tot den waterstaat, en van de verbeteringen, reeds bewerkstelligd, aangevangen of ontworpen, heeft Zijne Majesteit doen begrijpen, dat het u, Mijne Heeren, hoogst aangenaam zijn zoude, bij eene korte opgave, te vernemen al het geen reeds, tijdens Hoogstdeszelfs regering, in dat aangelegen vak was verrigt geworden.

Eene nieuwe organisatie der administratie van den waterstaat is tot stand gebragt. De katwykſche sluis voltooid.

De Slaperdyk verhoogd; een werk, langer dan eene eeuw gewenscht, bij Zijner Majesteits komst tot den troon, reeds vastgesteld; maar door Hoogstdezelve op nieuw tot conclusie gebragt.

Het geheele land van Altena en deszelfs ommestreken is, door den dijk in de Oosthil, tegen het overbodige water beveiligd.

De haarlemsche straatweg geëindigd; die van het haagsche schouw tot Leyden bestraat; een begin gemaakt aan den nieuwen weg van het Bildt naar Deventer, en daarmede tot één uur achter Amersfoort gevorderd.

te Schouwen en aan Vlauwers werken gemaakt, die een groot gedeelte van het eiland van Schouwen voor overſtroominig bewaard hebben.

Een begin gemaakt met de nieuwe wijze van bedijking in Vriesland door middel van steengloojingen, in plaats van paalwerken, steeds opgevreten van den worm, en van een hoogstbezwarend onderhoud; mitsdien een werk van het grootst belang voor het tegenwoordige en de toekomst.

Herstelde werk in Groningen begonnen, des te belangrijker en nuttiger, daar de dijken, in deze beide departementen, eene uitgestrektheid van bijna 36 uren uitmaken.

Schieland, en wellicht het geheele land tusschen den goudschen Yssel, de Zee en de Lek, behouden door de werken te Korten-Oort, welke, reeds voltooid, tot een begin moeten strekken van eene droogmaking van 10,000 morgen.

De droogmakerij van Nieuwkoop, Noorden en Zevenhoven, van welke, in het geheel 8,000 morgen groot, 5,000 in het volgend jaar zullen zijn drooggemaakt.

Het werk der hoornsche hoofden, zoo belangrijk, ter voorkoming van gevaren, voor het land van Voorne, geëffectueerd.

De belangrijke werken aan de delflandsche hoofden en de beveiliging der gevaarlijke situatie te Ter Heyden.

De zuid-polders zeedijk bij Edam is door niet mindere werken gesecureerd.

Alle de dijken in Zeeland, sedert voorleden voorjaar, bijna geheel verhoogd en verzwaard; in acht maanden het eiland van Zuid Beveland en een polder van 3,400 gemeten, door den nieuwen kruiningschen dijk, behouden.

Hier bij komt de nieuwe sluis aan den Overtoom, het bijna voleindigd werk ter verbetering van de Maas voor den Briel; de Bazel en Zouwedijken begrint, ter bevordering der correspondentie met Frankrijk.

Voorts zijn er proeven genomen, om tichelsteenen voor de dijken te bakken, die, wanneer dezelve wel gelukken, van het grootste aanbelang zijn, aangezien dezelve werk en voedsel kan verschaffen aan een aantal ingezetenen van het rijk, en in hetzelve eene aanzienlijke somme gelds in omloop brengen, welke tegenwoordig jaarlijks uit het land gaat.

De mond der Dintel is gedicht, en daar door eene aanmerkelijke plek grond verbeterd, de dijken in Oost-Vriesland in eenen beteren staat gebragt, en dien aangaande eene nieuwe inrigting ingevoerd.

Het plan is reeds gemaakt om loopend water aan den Haag te bezorgen; en het geen, ten allen tijde, voor onuitvoerlijk werd gehouden, doch thans niet meer twijfelachtig is, om Amsterdam van zoet en loopend water te voorzien; ook is men bedacht geweest, de publieke schatkist te verligten, door eene nieuwe inrigting in het bestuur der heemraadschappen en districten en omtrent de jaarlijksche omslagen.

De beek de Grift tot een bevaarbaar water te maken, en daar door een gedeelte der veluwsche heiden in vruchtbrengende streken te veranderen; de Regge, in Overijssel, insgelijks voor de scheepvaart geschikter te doen worden; een kanaal van Zwolle naar den Hardenberg te graven, en daar door zoo wel den handel te bevorderen, als aan duizende morgen van veengronden den afvoer te bezorgen.

Een groot en uitgestrekt plan bestaat er, om het gevaar voor overstrooming te verminderen, en het onderhoud der dijken min kostbaar te maken.

De verbeteringen der werkendamsche killen en der Merwede is begonnen; voor de sluiting van het Rijd-diep, in het departement Groningen, en het leggen van importante sluizen aan desze ss mond, is mede een plan beraamd. Een werk van het grootst gewigt voor de navigatie, voor den handel, de ontlasting van het water, besparen van kosten, en voorspoed der stad Groningen.

Een ander plan, om 6000 gemeten, nabij Ter Goes te omdijken, is reeds gereed, het welk *f* 500,000: 0: 0 kan opleveren; een derde, om plassen van meer dan 50,000 morgen droog te maken, en dezelven in vruchtbaar veld te veranderen; een vierde, om 3,000 morgen kwelders in Groningen te bedijken; een vijfde, om door het wegnemen der ondiepten in het IJ, voor Amsterdam, de scheepvaart gemakkelijk te maken, waar door enorme onkosten voor die stad zullen worden voorgekomen, en aan den handel groot nut zal worden toegebragt; een zesde plan, om de verveeningen paal en perk te stellen, ten einde de nadeelen, die tot hier toe daar uit zijn voortgevloeid, te voorkomen; eindelijk, is er eene nieuwe sluis uitgevonden, en ter verbetering van de rivier de Aa een plan beraamd.

Over het algemeen heeft men reden, dankbaar te zijn, dat de zware hitte minder ziekten heeft veroorzaakt, dan te vreezen was; de meeste zorg is aangewend, om bijzonder aan zoodanigen, die zich zelven geen hulp kunnen verschaffen, die te bezorgen; en onder de weldadige beschikkingen, welken Zijne Majesteit dienaangaande heeft daargesteld, behooren mede voorzorgen, ingevolge Hoogstdeszelfs last genomen, dat de weldadige inenting van de koepokstof algemeen worde, en de vooroordeelen dienaangaande meer en meer worden uitgeroeid.

Eene zaak, welke de geheele aandacht van Zijne Majesteit verdiende, en dezelve ook steeds naar zich heeft getrokken, sedert Hoogstdeszelfs komst tot den troon, is die van den godsdienst; de hollandsche natie mag zich gelukkig rekenen, dat het gevoel van de noodzakelijkheid van den godsdienst, als de eenigste volledige steun van zedelijkheid en maatschappelijk geluk nooit bij haar is uitgedoofd; de Koning heeft steeds, zoo wel in Zijne betrekkingen als Vorst, als in alle anderen, gestaan daarvan doordrongen te zijn, en draagt zorg, dat het bestuur op die gronden wordt geregeld.

De constitutie waarborgt aan ieder ingezeten de vrijheid van geweten, en de Koning beschouwt het als eenen zijner eerste pligten, dit regt aan alle Zijne onderdanen te verzekeren: Alle gezindheden genieten dezelfde bescherming, en de onderscheidingen, die nog mogten plaats gehad hebben, zijn of zullen, langs zoo meer, weggenomen worden.

Wanneer men van den staat van het armenwezen spreekt, kan men niet voorbij, hulde te doen aan de regtschapenheid der hollandsche natie, die, harer vooronderen waard, bij aanhoudendheid wel doet aan hare ongelukkige medeleden.

Heeft de ongelukkige stad van Leyden, in het voorleden jaar, eene aanmerkelijke leniging van hare ramp gevonden in de liefderijke hulp van den Koning en van het volk van Holland, de ingezetenen van Zeeland zijn ook in hunnen drukkenden nood krachtdadig ondersteund geworden.

In den nood der behoeftigen zal ook hulp verschaffen de inrigting van de kweekelingen voor 's Konings landmagt. Vele plaatselijke kassen zullen daardoor aanmerkelijk worden verligt, en jongelingen zullen alsdan opgeleid worden, om, met een gezond ligchaam, hun vaderland en hunnen Vorst, te verdedigen. Het is de zucht, om het geluk Zijner onderdanen, op elke wijze, te bevorderen en om het leger in staat te stellen, het koningrijk te kunnen verdedigen, welke den Koning tot deze inrigting hebben doen besluiten, waar door zij, die op publieke kosten worden opgevoed, voor dien dienst, welken zij van de maatschappij ontvangen, onder de verpligting worden gebragt, eenige jaren van hun leven aan derzelver verdediging toetewijden.

Het is niet mogelijk, dat eene inrigting, geheel nieuw in haren aard, door allen op de regte wijs worde geschat; de ingezetenen van dit land zijn niet geneigd, steeds alle nieuwigheden toetejuichen, maar zij zullen de nuttigheid van deze verordeningen weten te gevoelen, en het niet begrijpen van eene nationale armee te bekomen, langs dezen weg, meest geschikt voor de omstandigheden en het welzijn van het volk.

De wetenschappen en kunsten verdienen steeds de aanmoedigning van een wijs gouvernement, en genieten die van den Koning.

'Er zijn in onderscheidene steden van het koningrijk geleerde genootschappen, die veel nut hebben gesticht en voor het vervolg beloven; Zijne Majesteit heeft sommige en onder Zijne hooge bescherming genomen, maar 'er ontbrak eene algemeene inrigting, waarin de voornaamste geleerden van het koningrijk werden vereenigd, en zich gezamenlijk bezig hielden met het uitbreiden van het vak van wetenschappen en kunsten. Het koninklijk instituut zal zich daartoe verledigen, en de keuze der leden, welke door Zijne Majesteit dadelijk zijn benoemd, ofgoedgekeurd, geeft de gegrondste hoop, dat dit nuttig oogmerk ten volle bereikt zal worden en daar door aanmerkelijk zal worden bevorderd 's Konings wensch, dat dit koningrijk den welverdienden roem behoude van waarlijk groote mannen in onderscheidene vakken voorttebrengen.

Met de wetenschappen zijn de kunsten op het naauwst verbonden, en de onderscheidene middelen, op 's Konings bevel aangewend, de existentie van voortbrengselen van inlandsche meesters, de jongelingen naar Parijs en Rome gezonden, toonen, dat de hollandsche school niet geheel is vervallen, en dat men zich vleijen mag, dat zij weldra haren ouden luister zal terugbekomen.

Zoo veel als de gesteldheid van 's rijks geldmiddelen toelaat, zorgt Zijne Majesteit, om kunsten en wetenschappen aantemoedigen en te beschermen.

De verzamelingen, welke bestonden, zijn aanzienlijk vermeerderd, nieuwe zijn aangelegd, en zorgvuldig wordt in het oog gehouden, dat, wat de kunsten betreft, de werken der voornaame meesters, die hier te lande hebben uitgemunt, zoo veel mogelijk in het rijk worden gehouden, maar ook, dat jonge kunstenaars behoorlijk worden aangemoedigd, en hunne werken, reeds bij het leven van den maker, op den regten prijs worden geschat.

Voor alles verdient, wanneer van wetenschappen en kunsten wordt gesproken, de aandacht van een verlicht Gouvernement, het publiek onderwijs. Omtrent de inrigting der koninklijke en andere universiteiten en derzelver verband tot de andere takken van het publiek onderwijs, is eene commissie, uit kundige mannen bestaande, met allen ijver werkzaam. De latijnsche scholen behoeven gebiedend de wezenlijkste verbeteringen, en zullen niet uit het oog verloren worden. Omtrent het onderwijs aan de eerstbeginnenden, dat men gewoon is het lager onderwijs te noemen, is het mij aangenaam, u, MM. HH., de beste berigten te kunnen geven. De hollandsche natie moge, in den aanvang, en dit is veeleer eene deugd dan een gebrek, weinig gezet zijn op nieuwigheden, zij weet wezenlijke verbeteringen op den regten prijs te stellen, en de nieuwe schoolverordeningen krijgen meer en meer den welverdienden bijval; men heeft de voldoendste berigten van de wijze, op welke dezelve worden ingevoerd. Men verlangt meer en meer naar de bepalingen omtrent de schoolboeken, en de nuttigheid daarvan is het opmerkzaam oog van Zijne Majesteit niet ontgaan; alle, die met den waren toestand der scholen bekend zijn, verlangen, dat algemeene verordeningen worden daargesteld, ten einde de schoolonderwijzers eene behoorlijke belooning erlangen, en de behoeftige ingezetenen niet van onderwijs verstoken blijven. Dienaangaande zijn in Drenthe, in sommige gedeelten van Overijssel en Vriesland, de beste bepalingen gemaakt; en in Gelderland is men daaraan ook ijverig werkzaam.

Vele schoolopzieners zijn met de meeste vlijt werkzaam, om aan hunne edele bestemming te voldoen, bijzonder door het vormen van geschikte schoolonderwijzers, en de verdienstelijke algemeene opziener van dat aangelegen vak verzuimt niets, om aan het verlangen des Konings tot het meer en meer verbeteren van het publiek onderwijs, te voldoen.

Het aangelegen vak van de finantien is steeds het onderwerp geweest der aanhoudende zorg van Zijne Majesteit, en zoo zeer als Hoogstdezelve het vasthouden aan het stelsel van belastingen als een plecht-anker beschouwt van het algemeen welzijn, even zeer is het zijne wensch die verbeteringen daartestellen, welke de ondervinding als noodzakelijk aan de hand geeft; en daar men ijverig werkzaam is, om de invoering van het stelsel van algemeene belastingen te voltooijen, door het in gereedheid brengen der quohieren van den grondlast, op eene gelijkvormigen voet, zorgt evenwel Zijne Majesteit, dat alle billijke klagten behoorlijk worden te gemoet gekomen.

Dan, daar Zijne Majesteit Hoogstdeszelfs denkbeelden en voornemens, over dit eerste onderwerp van 's lands zaken, heeft medegedeeld, zoude het geheel overbodig zijn, dat ik 'er uwe aandacht langer mede bezig hield, maar ik kan niet afzijn, Mijne Heeren, nog eenige oogenblikken te spreken over een niet min belangrijk onderwerp, omtrent hetwelk uwe medewerking zal worden ingeroepen, de wetboeken voor het geheel koningrijk.

Het crimineel wetboek is, in 's Konings tegenwoordigheid, met alle die zorgvuldigheid overwogen, welke het belang van het onderwerp vorderde, en zij, die deze raadpleegingen hebben bijgewoond, hebben daarin een nieuw blijk gevonden der zorgen van Zijne Majesteit, om eene noodelooze gestrengheid en eene even nadeelige slapheid te vermijden. Ik meen voor zeker te mogen stellen, dat dit ontwerp, dat reeds de toejuiching van vele verlichte regtsgeleerden heeft ontvangen, ook uwe goedkeuring zal verdienen. De leden der commissie hebben daar door eenen wezenlijken dienst gedaan aan de ingezetenen van dit koningrijk. De Président van dezelve heeft daar door nog meer bevestigd den zoo wel verdienden als algemeen hem toegekenden roem, van onder de uitmuntendste regtsgeleerden geteld te worden.

Niet minder moeijelijk was het burgerlijk wet-boek; en wanneer men nagaat hoe veelerlei wetten in ons kleine land bestonden, hoe geneigd ieder veelal is, om dat gene voor het beste te houden, waaraan hij, van

zijne jeugd af, gewoon is, is het natuurlijk, dat dit wetboek door sommigen wegens deze, door anderen wegens andere punten, zal worden afgekeurd; maar dit zelfde zal voor de onbevooroordeelden beoordeelaar eenen grond van goedkeuring opleveren. Het voortreffelijk wetboek, dat in Frankryk en andere landen is ingevoerd, is tot leidraad genomen geworden, en even als de kundige opstellers van hetzelve een nuttig gebruik gemaakt hebben van de wetten der Romeinen, even zeer hebben de kundige opstellers van het Code-Napoleon, voor het koningrijk Holland ingerigt, gebruik gemaakt van het fransch wetboek; terwijl dat geen is vermijd geworden, het geen met onze zeden min overeenkomstig zoude zijn. De verdienstelijke President dier commissie heeft daar door een nieuw blijk van zijne algemeen bekende kunde aan den dag gelegd, en het is, overeenkomstig 's Konings begeerte, dat ik, bij deze gelegenheid, hulde doe aan beider onvermoeide pogingen, om aan het vertrouwen, dat in haar gesteld was, te beantwoorden, pogingen, welke met den besten uitslag zijn bekroond geworden. Hetzelfde regt laat ik mede gaarne wedervaren aan den bekwamen regtsgeleerden, die, met zijne verdienstelijke mede arbeiders, heeft ontworpen het wetboek, houdende den vorm van regtspleging. Ook hij heeft eene billijke aanspraak op de gunst van Zijne Majesteit en de dankbaarheid van het volk. Het beste te lezen uit de zoo verschillende wetboeken van de provintien en steden, eenen juisten middelweg te vinden, tusschen de langwijligheid en de overhaasting, deze was de moeijelijke taak, aan deze commissie opgelegd, en welke zij met den besten uitslag heeft afgewerkt.

Zoo zeer als het invoeren van deze algemeene wetten een duurzaam gedenkteeken zijn zal van 's Konings zorg voor Zijn volk, en Zijne regering steeds luisterrijk zal maken, even zeer zal het u, Mijne Heeren, zoo ik vertrouw, ook aangenaam zijn, daar toe het uwe toe te brengen; en ik houde mij verzekerd, dat gij het nuttige zult gevoelen van het invoeren dezer algemeene wetten, en dat het geen regt is in een gedeelte van hetzelfde land, in een ander gedeelte niet geheel anders worde beschouwd.

Zijne Majesteit heeft, u, Mijne Heeren, de vereerende verzekering gegeven, welke het mij aangenaam is, in Hoogstdeszelfs naam, te herhalen, dat Hij zich volkomen verlaat op uwe aanhoudende pogingen, om Hem te ondersteunen in alle Zijne voornemens, tot welzijn van Zijn volk.

Het Wetgevend-Ligchaam zal heden deszelfs deliberatien hervatten.

DEN HAAG *den* 21 *November*.

De Land-Drost van het departement Maasland heeft gedaan de navolgende kennisgeving:

De Land-Drost in het departement Maasland brengt, hiermede, ter kennisse van de Belanghebbenden, dat Zijne Excellentie de Minister van finantien, bij deszelfs circulaire van den 17 dezer maand, No. 19, den Land-Drost, onder anderen, heeft geobserveerd:

Dat alle Armbesturen, welke aanspraak vermeenen te hebben op vrijdom van verponding voor goederen, tot derzelver administratie behoorende, zich daartoe aan Zijne Majesteit den Koning moeten adresseeren, op den voet, bij de ordonnantie en het reglement op het stuk der remissien voorgeschreven; zonder welk adres geene zoodanige vrijdom kan worden verkregen.

C. G. HULTMAN.

KATWYK *den* 17 *November*.

Na dat, gedurende de maand October, aanhoudende regens de polders in Rijnland met zeer veel water bezwaarden en het gevallen water, zoo wel als het opmalen uit de polders, den boezem zeer verhoogd hadden, zoo liep dezelve, door het opzetten der aanhoudende oostenwinden, in de maand November, nog veel hooger aan de zuidzijde, en belettede de uitloozing aan de sparendamsche sluizen, en aan die van halfwegen, zoo dat die niet konde werken, doch gelukkig loosden die van Katwyk zoo veel te meer, daar dezelve, van den laatsten October tot den 13den November ll., dus in 12 dagen, 161 uren, met een verval van meerder dan 3 voeten, en dus met eene groote snelheid het opgekropte water uit den Ryn in de Noordzee voerde; en daardoor veroorzaakte, dat de polders aan de zuidzijde van het overtollige water zich konden ontlasten, het welk nimmer, bij zoodanige omstandigheden, te voren plaats had, en nog daarenboven dit groot voorregt geeft, dat de boezem zich in den voordeeligen toestand bevindt, van 15 duim onder het amsterdamsche peil.

Voorts hebben de sluizen, waar door Rydlands boezem uitwatert, sedert den 21sten van October, en in de maanden November en December des vorigen jaars, en in Januarij, Februarij, Maart, April, September en October van dit jaar, te Spaarndam geloosd, met een gemiddeld verval van $4\frac{1}{2}$ duimen, 927 uren.

te Halfwegen	—— ——	$7\frac{1}{4}$ ——	959 ——
te Katwyk	—— ——	$24\frac{1}{6}$ ——	1628 ——

terwijl, gedurende de andere maanden, de sluizen gesloten zijn gebleven.

F R A N K R Y K.

BAYONNE *den* 13 *November*.

'Er passeeren alhier dagelijks artillerie-treinen en veld-smitzen, welke naar Spanje worden vervoerd. Ook zien wij sterke detachementen opgeschrevenen van de nieuwe reserve aankomen. Zij worden terstond gewapend, uitgerust en in de manoeuvres van de infanterie geoefend.

Het weder is immer zeer gunstig; de weg van Bayonne naar Vittoria is bergachtig, maar zeer fraai. Z. M. heeft het grootste gedeelte van denzelven te paard afgelegd. Z. Excell. de Minister Secretaris van staat is, heden op den middag, naar Spanje vertrokken.

Heden verspreidde zich het gerucht, dat een spaansch Generaal de partij der insurgenten had verlaten.

(*Journal de l'Empire van den* 19 *Nov.*)

PARYS *den* 18 *November*.

TWEEDE BULLETIN VAN HET LEGER IN SPANJE.

Burgos, den 12*den November* 1808.

De Hertog van Dantzig is Valmaseda binnengetrokken, den vijand vervolgende.

Op den dag van den 8sten, ontdekte de Generaal *Sebastiani*, op eenen verheven berg, ter regterzijde van Valmaseda, de achterhoede der opstandelingen; hij trok op staanden voet tegen hen op, wierp hen overhoop en maakte een honderdtal gevangenen.

Nogtans was de stad Burgos door het leger van Estramadura, uit drie divisien geformeerd, bezet: de voorhoede, uit waalsche en spaansche garden zamengesteld, gelijk ook uit het corps studenten der universiteiten van Salamanca en Leon, een aantal bataillons uitmakende, verscheiden regimenten van linie en eerst nieuwelings geformeerde, sedert den opstand van Badajoz, bragten dit leger op ongeveer 20,000 man.

De Keizer, het bevel over de ruiterij des legers aan den Maarschalk Hertog van Istrien gegeven hebbende, droeg het kommando over het eerste corps aan den Maarschalk Hertog van Dalmatien op. Den 10den, bij het aanbreken van den dag, marcheerde die Maarschalk, aan het hoofd der divisie *Mouton*, om den vijand te recognosceeren. Te Gamonal aangekomen, werd hij door eene losbranding uit dertig stukken geschut ontvangen. Dit was het fein tot den stormmarsch. De infanterie der divisie van *Mouton* rukte aan, door salvos uit het geschut ondersteund. De waalsche en spaansche garden werden, bij den eersten aanval, overhoop geworpen. De Hertog van Istrien, aan het hoofd zijner kavallerie, sneed hunne vleugels af; de vijand werd in volle deroute gebragt; 3000 hunner zijn op het slagveld gebleven; 12 vaandels en 25 stukken geschut zijn veroverd; 3000 man zijn gevangen gemaakt; het overschot is verstrooid geworden. Onze troepen zijn te gelijk en door elkanderen met den vijand in de stad Burgos binnengetrokken; terwijl de kavallerie hem, in alle de rigtingen, vervolgt.

Dit leger van Estramadura, hetwelk, met geforceerde marschen, van Madrid kwam, welk zich als eene eerste zaad gekenschetst had door het verworgen van deszelfs ongelukkigen Generaal, den Graaf van *Torres*, ganschelijk gewapend met engelsche geweeren en bijzonder door Engeland bezoldigd, bestaat niet meer. De Kolonel der waalsche garde en een groot deel der Opper-Officieren zijn gevangen gemaakt. Ons verlies is zeer gering geweest, hetzelve bestaat in 12 à 15 man gesneuvelden en ten hoogsten 50 gekwetsten. Een eenig Kapitein werd door een kanonkogel gedood.

Deze affaire, welke men verschuldigd is aan de goede beschikkingen van den Hertog van Dalmatien, en aan de onversaagdheid, waarmede de Hertog van Istrien door de kavallerie heeft doen aanvallen, doet aan de divisie van *Mouton* de grootste eere aan; wel is waar, dat deze divisie zamengesteld is uit corpsen, welker naam alleen, sints langen tijd, ten eeretitel verstrekt.

Het kasteel van Burgos is bezet en in den besten staat bevonden. 'Er zijn aanzienlijke magazijnen van meel, wijn en koren.

Den 11den passeerde de Keizer de revue over de divisie des Generaals *Bonnet*, en rigtte dezelve onmiddelijk op de uitgangen der dogten van Sant Andero.

Heden is de positie der armee aldus:

De Maarschalk Hertog van Belluno hevtiglijk de overblijfselen der armee van Galicien vervolgende, die zich, door Villarcayo en Reynosa, pogten, tegens welken de Hertog van Dalmatien in aantogt is, retireerd. 'Er zal dezelve geene andere toevlugt meer overblijven, dan zich in de bergen te verspreiden, haar geschut, bagage, en al, wat eene armee uitmaakt, verlatende.

Z. M. de Keizer bevindt zich, met zijne garde, te Burgos.

De Generaal *Milhaud*, met zijne divisie dragonders, marcheert op Palencia. De Generaal *Lassalle* heeft van Lerma bezit genomen.

Aldus zijn, op een oogenblik, de legers van Galicien en Estramadura verslagen, verstrooid, en voor een gedeelte vernield geworden, zonder dat echter alle de leger-corpsen nog zijn aangekomen. Drie derde gedeelten der kavallerie zijn nog achter gebleven, als ook de helft der infanterie.

Men heeft bij het leger der insurgenten de meest tegenovergestelde contrasten opgemerkt. In de zakken der gesneuvelde Officieren heeft men lijsten van compagnien gevonden, die den naam van compagnien van *Brutus*, *del Pueblo*, enz., hadden aangenomen; het waren de compagnien der studenten van de scholen; andere, welker compagnien de namen van Heiligen voeren: dit was de insurrectie der boeren. Regeringloosheid en wanorden, ziedaar het geene Engeland in Spanje zaait: wat zal het daarvan inzamelen? de haat van dit dappere volk, wanneer hetzelve ingelicht en gereorganiseerd zal zijn. Voor het overige, ontwaart men duidelijk de buitensporigheid der belhamels van de insurgenten. 'Er zijn onder de door ons veroverde vaandels, waar op de keizerlijke adelaar, door een spaanschen leeuw verscheurd wordende, wordt afgebeeld; en wie veroorlooft zich zulke zinspelingen? de slechtste troepen, die in Europa bestaan.

De kavallerie van het leger van Estramadura heeft ons gezigt niet kunnen verdragen. Van het oogenblik af, dat het 10de regiment jagers haar gewaar werd, is zij in deroute geraakt, en men heeft haar niet weder gezien.

De Keizer heeft over het corps van den Hertog van Dalmatien de revue gepasseerd, toen hetzelve van Burgos vertrok, om, in den rug der armée van Galicien, op te rukken. Z. M. heeft promotien gedaan, belooningen uitgedeeld en is ten uiterste voldaan geweest over deze troepen. Hoogstdezelve heeft zijne tevredenheid betuigd aan de overwinnaars van Medina, Rio-Seco en Burgos, den Maarschalk Hertog van Istrien, en de Generaals *Merle* en *Mouton*.

(*Moniteur van den* 19 *Nov.*)

Het gerucht loopt alhier, dat, na eene zeer levendige aktie, in dewelke het corps van *la Romana* totaal zoude zijn geslagen, en waar in hij 20 stukken geschut had verloren, het fransche leger Sant Andero is binnen getrokken.

(*Publiciste van den* 19 *Nov.*)

De Generaal *Kellerman* is van Lissabon te Parys aangekomen; Hij was den 13den dezer maand te Havre de Grace gearriveerd. (*Zie Koninklijke Courant van gister*). Voor zijn vertrek uit Lissabon had hij alles, wat tot de algeheele uitvoering der conventie benoodigd was, geregeld. 'Er hadden zich eenige zwarigheden opgedaan over de ontruiming der forteresse van Elvas; deze zijn uit den weg geruimd. Het fransch garnizoen heeft de plaats overgegeven, en zich op engelsche transportschepen ingescheept, om naar Frankrijk terug te worden gevoerd.

Zeven Turken, ten dienste van de turksche ambassade in Parijs, zijn den 14den door Nancy gepasseerd, naar Konstantinopolen terugkeerende.

(*Journal de l'Empire van den* 19 *Nov.*)

Brieven uit Bayonne brengen mede, dat het hoofdkwartier van het franſche leger te Burgos is; dezelfde brieven ſpreken van een aanmerkelijke voordeel, hetwelk op de inſurgenten is behaald, ten gevolge waarvan hun leger verſtrooid is, en zij een groot aantal kanonnen hebben verloren: men meldt verder, dat 'er reeds franſche detachementen voor de poorten van Madrid zijn aangekomen, en dat twee ſpaanſche regimenten naar de zijde der franſchen zijn overgeloopen.

Het ſchijnt, volgens andere tijdingen, dat 'er, na den overtogt over den Ebro, twee ſcherpe gevechten hebben plaats gehad; het eerſte bij Miranda, alwaar de Spanjaarden veel volk hebben verloren, en 7 000 krijgsgevangenen achtergelaten; en het andere te Pancorbo: van dit laatſte weet men nog geene bijzonderheden.

(*Gazette de France van den 19 Nov.*)

ZEE- RIVIER- SCHEEPS- EN WEDER-BERIGTEN.

Den 22ſten November, in Texel binnengekomen *Marcus Tyſen*, de Onvolmaakte, van Fahrſund; na posttijd, een ſmakſchip; niets uitgezeild; de wind N. W.

Dagelijkſche hoogte van het water in den Neder-Ryn, aan het peil te Arnhem, en in de Waal, aan het peil te Nymegen:

1808.	te Arnhem.			1808.	te Nymegen.		
13 Nov.	4 voeten	9 duimen.		13 Nov.	7 voeten	11 duimen.	
14 —	4 —	6 —		14 —	7 —	10 —	
15 —	4 —	4 —		15 —	7 —	8 —	
16 —	4 —	1 —		16 —	7 —	5 —	
17 —	3 —	10 —		17 —	7 —	3 —	
18 —	3 —	8 —		18 —	7 —	1 —	
19 —	3 —	8 —		19 —	7 —	0 —	

PUBLIEKE FONDSEN.

Den 18den November waren, op de beurs van Parys, de prijzen der publieke fondſen als volgt: 5 pcts. geconſ., interest doende met 22 Sept. 1808, 80 fr. 45 c. *Idem*, interest doende met 22 Maart 1809, 77 fr. 80 c. Akten van de bank, interest doende met 1 Julij, 1248 fr. 75 c.

De beursprijs van diverſe effecten was, op Dingsdag den 22ſten November 1808, te Amſterdam, als volgt:

HOLLAND.

Oude Obligatiën	2½	pCt.	32 à 33	Nation. Loterijen	2½	pCt.	35¼ à 35⅝
Recepiſſen Geforc. Neg. 1795/8	2½	—	34½ à 34¾	Dito dito . . .	3	—	40¼ à 40½
Dito Vrijwillige Negoc. 1797	5	—	64¾ à 65	Dito dito 1795/8	3½	—	46¼ à 46½
Dito Neg. 1804	5½	—	71 à 71½	Dito dito 1801	3½	—	46¼ à 46½
Obligatiën Negociatie 1807 . .	6	—	102⅝ à 102¾	Dito Dometnen	4	—	79½ à 80
30 Jarige Renten 1788/8	5	—	79 à 80	Dito dito 1802	5	—	66½ à 67
20 Jar. dito 1804	5	—	40½ à 41	Gelder. en Brab. Schavergoeding	4	—	51 à 51¼
Nation. Schuldbr.	3½	—	35⅝	Bat. Rep. losb. na den Vrede	4	—	55½ à 55⅝
Dito Schuldbr. .	3	—	40½ à 40¾	Certificat. Negoc. van 1808, .	7	—	93 à 93¼
				Recepiſſen dito	7	—	92½ à 93

AMERIKA.

Bij *Willink en Staphorst*, . . .	5	pCt.	99⅝ à 100¼	Dito bij *Idem*, van 1 Julij 1791,	5½	pCt.	76 à 77
AMERIKAANSCHE FONDSEN.				Bij *Idem*, van 1 Nov. 1791,	4½	—	65 à 66
Bij *Stadnitski*, van 1787, .	6	—	209 à 211	Bij *Idem*, van 1 Junij 1792,	4½	—	65 à 66
Bij *van Staphorst*, van 1789, .	6	—	199 à 203	Bij *Hope en Comp.*, C. S., ...	5½	—	107¼ à 107¾
Bij *Crommelin*	6	—	130 à 131	Bij *van Staphorst*, C. S., . . .	5½	—	103¼ à 103½
Bij *van Staphorst*, van 1 Jan. 1791,	6	—	86 à 87	CERTIFIC. *van* DITO. FONDSEN.			
Bij *Idem*, van 1 April 1791,	5½	—	79½ à 80	Bij *v. Staphorst* C. S.	3	—	63½ à 64

DENEMARKEN.

Op de Kroon, bij *Finnian*, . . .	4	pCt.	92 à 93	Op de Tollen, bij *Idem*, ...	4	pCt.	88 à 92
Op de Bank, bij *Dull*, ...	4	—	92½ à 93½	Aziatiſche Comp., bij *Idem*, . . .	5	—	92 à 93½

SPANJE.

Bij *d'Eshenique*,	3½	pCt.	46 à 48	Bij *Hope en Comp.*, 1807, ...	5½	pCt.	71¼ à 72
Bij *Hope en Comp.*, 1805, ...	5⅛	—	76 à 77				

OOSTENRIJKSCH-KEIZERLIJK.

Op de Woonerbank, bij *Gold en Comp.*,	5	pCt.	44⅞ à 47¼	Dito, bij *Idem*,	4	pCt.	42¾ à 44½
Dito, bij *Idem*,	4½	—	42¾ à 44½	Certificaten bij dito	5	—	39 à 39½

RUSLAND, bij *Hope en Comp.*, . .	5	pCt.	88¼ à 88½	SAXEN, bij *Braunsberg*, ...	5	pCt.	103½ à 104
PORTUGAL, bij dito, ...	5	—	96½ à 97½	FRANSCHE FONDSEN, .			78⅝ à 79¼
NAPELS, bij dito,	6	—	91½ à 92	CERTIFICATEN VAN DITO, bij *Aerwich en Voombergh, van Halmeal en Hagendoorn*, en *Willem Borski*, ...	5	pCt.	79½ à 80
ZWEDEN, bij *Hoggner en Hasfelgreen*	5	—	86½ à 87½				

MINISTERIE van FINANTIEN.

*** *De Rentmeester der koninklijke domeinen van Borculo en Bredevoord, A. U. Walyen*, adverteert, door deze, dat hij, op last van Zijne Excellentie den Intendant-Generaal van 's Konings huis, op Dingsdag den 20ſten December 1808, publick, ten overſtaan van den geregte, des voormiddags ten tien uren, ten huize van den kastelein *A. Martens*, bij Borculo, zal verpachten, de water koorn- olie- en eekmolen, met het daarbij ſtaande molenaarshuis, te Borculo, en de wind-korenmolen te Bredevoord, voor den tijd van twaalf jaren, aanvang nemende met Petri of den 22ſten Februarij 1809.

De condities liggen van ſtonden aan ter viſie, ten kantore van melden Rentmeester, binnen Borculo.

De Rentmeester voornoemd,
A. U. WALYEN.

MINISTERIE van BINNENLANDSCHE ZAKEN.

*** *Te Hengelo, in het departement Gelderland, kwartier van Zutphen*, de post van openbare Schoolonderwijzer, alsmede van Voorlezer en Voorzanger, bij de hervormde gemeente aldaar, vacant zijnde, wordt een iegelijk, daartoe de noodige bekwaamheden en ten minſte den derden rang bezittende, uitgenoodigd, zich deswegens, vóór den 1ſten December dezes jaars, met voldoende bewijzen van goed gedrag, te voegen bij den Predikant aldaar. De traktementen, en emolumenten aan deze post verbonden, kunnen op *f* 350: 0: 0 's jaars worden geſteld. Ook is 'er gelegenheid, om dit inkomen nog te vermeerderen, door het geven van onderwijs in de franſche taal: men zoude derhalve gaarne, dat hij daartoe insgelijks bekwaam ware.

MINISTERIE van OORLOG.

*** *De Raad van adminiſtratie der 3de klaſſe van de Nationale kweekelingen, geëtabliſſeerd in den Haag*, inviteert, hier mede, alle veranciers, en elk een ieder, welke met den Kolonel-Directeur dezes *Ampt*, of voorſz. Raad van adminiſtratie, over belangen, deze kweekelingen betreffende, zouden willen correſpondeeren, hunne brieven *franco* te zenden; zullende anders geen regard op dezelve worden geſlagen; en wordt aan een ieder tot informatie, dat geene *ongefrangueerde* brieven, aan de kweekelingen geadreſſeerd, worden aangenomen.

Den Haag, den 19den November 1808.

Op last van den Raad van adminiſtratie,
ABR. JOCHEMS,
Kwartiermeester-Theſaurier.

*** Ingevolge autoriſatie en onder nadere approbatie van *Zijne Excellentie den Minister van Oorlog*, zal, bij abſentie van den Kolonel *Donnat*, Directeur der directie van de Eems, en Aide-de-Camp van *Majeſteit*, de Luitenant-Kolonel, ſous Directeur in gemelde directie *B. H. van Schallern*, publiek, aan de minſtdoende, aanbeſteden:

Het onderhouden, voor den tijd van twee jaren, van de Bourtangerleij- en vleugel-dijken, met de zich daarin bevindende redouten en ſchanshuizen, vervat in twee afzonderlijke beſtekken.

Waarvan de beſteding geſchieden zal, op Donderdag den 15ſten Dec. dezes jaars, des voormiddags ten 11 uren, in 's rijks huis te Bourtange, door den fungeerenden magazijn-meester bewoond; alwaar, gelijk ook den opzigt hebbenden Officier der artillerie en genie, over het armement te Langakkerſchans, en Opzigter der leij-dijken en moraſſen *Heyes*, te Ter Apel, de beſtekken, acht dagen te voren, ter lezing en nadere onderrigting kunnen bekomen worden.

MINISTERIE van JUSTITIE en POLITIE.

EDICTALE CITATIE.

*** Achtervolgens en uit krachte der autoriſatie van Heeren Predikanten en Schepenen der ſtad en lande van Steenbergen, de dato 28 Februarij 1808, verleend op de requeste van Mr. *Pieter Carel Wynmalen*, Schepenaris derzelve ſtad en lande, in qualiteit als Sequester in den onbeheerden boedel van *Moritz Hoditz*, op den 12den Februarij deze jaars 1809 in den Polder van Kruisland, onder de jurisdictie van Steenbergen, genoemd, overleden, doet dezelve Mr. *Pieter Carel Wynmalen*, voor *derdemaal*, regtelijk bij edicte oproepen en dagvaarden allen en een iegelijk welke zoude kunnen en mogen ſustineeren, het zij *ex teſtamento*, of *ab inteſtato* geregtigd te zijn tot de nalatenſchap van opgemelden *Moritz Hoditz*, ten einde te compareeren of gemagtigden te zenden ter rolle van Heeren President en Schepenen der ſtad en lande van Steenbergen voornoemd, te gehouden zal worden op Zaturdag den 24ſten Februarij des jaars 1809, des voordemiddags de klokke 10 uren, en zoo het alsdan geen Regt wezen mogte, tegens den eerſt daaropvolgenden, zich alsdan voor hun lang bekend te maken, en derzelver aktie en aanſpraak op de voorſz. nalatenſchap behoorlijk te inſtitueeren; zullende tegen de non-comparanten bij vier defaulten, telkens met interval van drie tot drie maanden, worden geprocedeerd, ten einde henlieden een eeuwig ſtilzwijgen worde opgelegd.

Steenbergen, den 20ſten November 1808.

P. CAREL WYNMALEN.

Bovenſtaande Edictale Citatie (*more ſolito*,) geaffigeerd binnen Steenbergen, datum *ut ſupra*.

J. H. BAARENDSE, *Geregtsvoogd.*

DIRECTIE van den WATERSTAAT.

*** *De Directeur-Generaal over den waterſtaat van het koningrijk Holland* zal, onder deszelfs nadere approbatie, op Maandag den 21ſten November 1808, te Amſterdam, in het locaal van den waterſtaat, aanbeſteden:

1°. Het verhoogen en verzwaren van een gedeelte der kruin en binnenloop, aan de zuid polders-zeedijk, ter lengte van ongeveer 346 roeden, in 3 perceelen;

2°. Het uitbrengen en verbeteren van een gedeelte der buitenglooijing, met het verhoogen en verzwaren dezer kruin en binnenloop aan gemelde dijk, ter lengte van 51 roeden;

3°. De leverantie van ongeveer 1800 laſten zware doornikſche [illegible] aldaar;

De beſtekken deswegens zullen 8 dagen te voren te lezen liggen, te Amſterdam, in het Heeren-logement, en bij Mr. *Berkhout*, buiten de poort; te Rotterdam, in de nieuwe ſtads-herberg aan 't IJe, en in het turfſchip te Breda, te Zaandam, in den Otter; te Alkmaar in den Burg, en [illegible] Toelast; in den Haag, bij *Porta*, en *Veldhoven*, op Halfweg, bij *Koot*; te Dordrecht, in Bellevue; te Hardinxveld, in de drie [illegible] te Werkendam, in 's Lands welvaren, en verder alom.

Waar van drie dagen vóór de beſteding aan de gegadigdens door 's lands directie aanwijzing *in loco* zal gedaan worden.

*** *Het Dijks-Beſtuur van de zeven diſtricten en ſtad Sloten, over de buitendijken Zeedijken*, gedenken, aan den minſtaannemenden, te beſteden, het leveren van 1100 laſten wrak, en 1500 laſten keijſel.

Wie daar aan gading maakt, vervoege zich op Dingsdag den 29ſten November 1808, des morgens ten 10 uren, op het huis Ter Heide, in het diſtrict Donlawarſtal, departement Vriesland, en aanhoore de condities van beſteding.

GENERALE DIRECTIE der PUBLIEKE SCHULD.

*** Ten burele van converſie der ſtaatsſchulden kan thans de inwisſeling van certificaten, tegens renverſalen, voor recepiſſen à 7 pCt., geprofiteerd uit de negotiatie van 30 millioenen, vervat in de wet van den 30 Maart 1808, uitgegeven, tot No. 2600 inclusive plaats hebben.

Bij het BUREAU der KONINKLIJKE COURANT, te Amſterdam.